

NP – 025

4
I Semester B.Sc./B.Sc.(FAD) Examination, May 2022
(NEP)(2021 – 22 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Mahakavya-Kiratharjuniya Sarga I and II
(Grammar and Comprehension)

Time : 2½ Hours

Max. Marks : 60

Instructions : i) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.

ii) Q. No. I, VI and VII should be answered in **Sanskrit**.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

(1×8=8)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Select the correct answer.

1) किरातार्जुनीयस्य कर्ता कः ?

अ) भासः   आ) भारविः   इ) भोजः   ई) भवभूतिः

2) कवेः कर्म किम् ?

अ) काव्यं   आ) गीतं   इ) गानं   ई) ज्ञानं

3) किरातार्जुनीय महाकाव्ये कतिसर्गाः सन्ति ?

अ) नवदश   आ) अष्टादश   इ) षोडश   ई) त्रयोदश

4) किरातार्जुनीय महाकाव्ये जटाधरः कः ?

अ) भीमः   आ) युधिष्ठिरः   इ) अर्जुनः   ई) नकुलः

5) पराशरात्मजः कः ?

अ) भासः   आ) व्यासः   इ) वामनः   ई) विश्वनाथः

6) किरातार्जुनीयस्य 'किरातः' कः ?

अ) चन्द्रः   आ) सूर्यः   इ) गुरुः   ई) शिवः

7) श्री शब्देन प्रारभ्यते महाकाव्यमिदम् -

अ) नैषधीयचरितम्   आ) किरातार्जुनीयम्   इ) वंशस्थमनाटकम्   ई) शिशुपालवधम्

8) किरातार्जुनीय महाकाव्ये रेणुरुषितः कः ?

अ) भीमसेनः   आ) युधिष्ठिरः   इ) अर्जुनः   ई) सहदेवः

P.T.O.

II. एकं प्रश्नं उत्तरं लिखत।

(1×8=8)

ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

Answer **any one** question.

1) भारवे: देश-काल-कृती: अधिकृत्य लिखत।

ಭಾರವಿಯ ದೇಶ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about place, time and works of Bharavi.

2) किरातार्जुनीयस्य द्वितीयसर्गस्य सारांशं लिखत।

ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯದ ಎರಡನೇ ಸರ್ಗದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write the summary of the Second Canto of Kiratharjuniya.

III. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत।

(2×4=8)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

1) व्यासः।

2) दुर्योधनः।

3) अर्जुनः।

4) पञ्चपाण्डवाः।

IV. चर्तुणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

(4×3=12)

ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** of the shlokas.

1) कृतप्रणामस्यमहीं महीभुजे जितां सपलेन निवेदयिष्यतः।

ನ ವಿವ್ಯಥೆ ತಸ್ಯ ಮನೋ ನಹಿ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರವಕ್ತುಮಿಚ್ಛಾಂತಿ ಮೃಷಾ ಹಿತೈಷಿಣಃ॥

2) असक्तमाराधयन्नो यथायथं विभज्य भक्त्या समपक्षपातया।

ಗುಣಾನುರಾಗಾದಿವ ಸಖ್ಯಮೀಯಿವಾನ್ ಬಾಧತೇಽಸ್ಯ ತ್ರಿಗುಣಃ ಪರಸ್ಪರಮ್॥

3) ब्रजन्ति ते मूढधियः पराभवं भवन्ति/मायाविषु ये न मायिनः।

ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಹಿ ಧ್ವನಂತಿ ಶಠಾಸ್ತಥಾವಿಧಾನಸಂಹತಾಙ್ಗಾನ್ನಿಶಿತಾ ಶ್ವೇಷವಃ॥

4) सहसा विदधीत न क्रियामविवेकः परमापदां पदम्।

ವೃಣತೇ ಹಿ ವಿಮೃಶ್ಯಕಾರಿಣಂ ಗುಣಲುಬ್ಧಾಃ ಸ್ವಯಮೇವ ಸಂಪದಃ॥

5) जनवन्नभवन्तमक्षमा नयसिद्वयेधरपनेतुमर्हति।

ಉಪಕಾರಕಮಾಯತೇಭೃಶಂ ಪ್ರಸವಃ ಕರ್ಮಫಲಸ್ಯ ಭೂರಿಣಃ॥

6) अपरागसमीरणेरितः क्रमशीर्णाकुलमूलसन्ततिः।

ಸುಕರಸ್ತರುವತ್ಸಹಿಷ್ಣುನಾ ರಿಪುರುನ್ಮೂಲಯಿತುಂ ಮಹಾನಪಿ॥

V. द्वयोः सन्दर्भं विवृणुत।

(2×3=6)

यावदादरुणं सन्दर्भं सन्दर्भवन्तु बरेयिरी.

Annotate **any two** of the following.

- 1) गुणानुरागेण शिरोभिरुद्वयते।
- 2) अहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता।
- 3) सुकृतः परिशुद्ध आगमः कुरुतेदीप इवार्थदर्शनम्।
- 4) वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः।

VI. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

संस्कृत भाषायेल्लि लुत्तुरिसि.

Answer in Sanskrit.

अ) संस्कृतभाषया वाक्यं रचयत। (पञ्चानामेव)

(5×1=5)

- 1) सह
- 2) गच्छति
- 3) अहं
- 4) ग्रामं
- 5) सहसा
- 6) उवाच
- 7) प्रतिज्ञां
- 8) यथा-तथा

आ) पञ्चानां लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत।

(5×1=5)

- 1) तेन
- 2) कस्य
- 3) मनः
- 4) पित्रे
- 5) गुरौ
- 6) श्रीः
- 7) दण्डेन
- 8) लोकेषु

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

(4×2=8)

महाभारतं इतिहासयोः एकम् अस्ति। वेदव्यासः महाभारतं अरचयत्। यदा वेदव्यासः श्लोकान् अवदत् तदा गणेशः तान् अलिखत्। भारतं कौरव-पाण्डवानां कथां वर्णयति। पाण्डोः पञ्चपुत्राः आसन्। ते युधिष्ठिरः, भीमः, अर्जुनः, नकुलः, सहदेवः चेति। कौरवाः शतं आसन्। तेषां अग्रजः दुर्योधनः। कौरव-पाण्डवानां पितामहः, भीष्मः, आचार्यः द्रोणः। भगवद्गीता महाभारतस्य अङ्गम्। महाभारते लक्षश्लोकाः सन्ति। अस्य 'जयः' इत्यपि अपरं नाम अस्ति।

प्रश्ना :

- 1) पाण्डवानां नामानि लिखत।
- 2) महाभारतस्य अङ्गं किम् ?
- 3) महाभारतस्य अपरं नाम किम् ?
- 4) गणेशः कदा श्लोकान् अलिखत्।